Hr Domö och Dagens Nyheter

En brevväxling

Svenska Dagbladet riktade i går ett angrepp på Dagens Nyheter, vilket förtjänar att belysas. Det går delvis ut på att Dagens Nyheter genom att kraftigt berömma hr Ohlins prestationer i förra fredagens radiointervju skulle ha visat osjälvständighet mot partiledaren. Resonemanget är underligt. Ingen kan bestrida att Dagens Nyheter vid flera tillfällen kritiserat hr Ohlin. Tidningen anser sig emellertid också ha full rätt att just i självständighetens namn berömma folkpartiets ordförande. Den omvändelse, som också av alltför tydliga skäl något lågmälda lovsång som uppstämmes till hr Domös ära i Svenska Dagbladet visar att de båda tidningarnas inställning till de partier, vilka de strider för är av helt olika karaktär. I själva sakfrågan lär det knappast vara möjligt att hävda en annan mening än att hr Ohlin som intervjuobjekt i radio stod på ett helt annat plan än hr Domö. Svenska Dagbladet söker komma ifrån detta enkla konstaterande genom en yster formulering. Skillnaden mellan de båda herrarna bestod i "munvighet" (hr Ohlin) och "lugnt eftersinnande" (hr Domö). Att snabbt och intelligent svara på framställda frågor blir alltså något tvivelaktigt, att på en gång ha svårt att finna svar och svara trögt, länge och oklart blir något fint. Ingen har haft anledning att beskylla hr Domö för munvighet — och högern må gärna gliädja sig över den saken.

Tidningen kommer också med en allvarligare beskyllning. Hr Domö talade i sin radiointervju, skriver Svenska Dagbladet, "om att tryckfriheten även medför förpliktelser. Det gäller icke minst den enskilde medborgarens goda namn och rykte. Hr Domö iakttar alltid en gentlemans moderation när det gäller egen sak. I annat fall skulle han ha kunnat erinra Dagens Nyheter-representanten om att han efter tryckfrihetsdebatten i riksdagen tillställde Dagens Nyheter ett brev, som klarlade hans personliga ståndpunktstagande. Detta brev infördes i c k e i Dagens Nyheter." Detta kontrasterar, skriver Svenska Dagbladet, mot att denna tidning tillåt hr Ohlin att där publicera vissa inlägg.

Hur förhåller sig då saken? Hr Domö skrev den 14 juli i åtta brev till Dagens Nyheters chefredaktör. I brevet antydden inte med ett ord att det var avsett att införas i tidningen; Dagens Nyheter skulle med största nöje ha gjort detta, men utgick från att brevet var av privat natur och borde behandlas som sådant. Tidningens chefredaktör besvarade därför brevet med ett privatbrev till hr Domö, icke heller därefter antydde hr Domö på något sätt att han önskade sitt brev publicerat. De båda breven återges i det följande:

Stockholm den 14 juli 1948.

Hr chefredaktör!

Vid min återkomst till Stockholm finner jag att eder ärade tidning tydligen fortfarande intresserar sig för det sätt på vilket jag röstade i frågan om utgivningsförbud vid krigsfara. Jag finner så till exempel att ni den 7 dennes citerat tidningen Expressen och till eder citat fogat en kommentar som förvånader mig till några påpekanden.

Jag vill först påminna om att högern som parti icke tog ställning till de frågor som aktualiserades i samband med tryckfrihetsfrågan. Envar inom partiet följde helt sin egen övertygelse. Detta gäller även partiets representanter i utskottet.

För min del biträdde jag k. m:ts förslag till formulering av besämmelsen om utgivningsförbud. Jag yttrade mig icke särskilt i denna fråga i debatten, men anslöt mig där till k. m:ts förslag då det gällde tryckfrihetsjuryn. Det finns måhända också skäl att påminna dem på pressläktaren som "särskilt inriktade sig på att se hur hr Domö röstade" om att jag instämde i det anförande hr Andrén höll, vilket verkligen icke framkallat protester från tidningshåll.

På frågan om utskottets förslag förelvogs till avgörande avstod jag från att rösta. Jag röstade således icke för utskottet, men röstade ej heller vid andra voteringen mot utskottet. Detta berodde ingalunda på någon ovilja att ta ställning. Förhållandet var helt enkelt att man i vissa kretsar ville försöka att få båda förslagen vilande. Hr Eweråf framförde denna tanke till mig under framhållande av att ett beslut av detta slag icke borde fattas i den brådska som präglat hela behandlingen av detta grundlagsförslag. Jag avsådde icke, men deklarerade för min del att jag icke kunde stödja förslaget med min röst, då jag bedömt mig för att biträda k. m:ts formulering.

Min avsikt att rösta "för kungen" omöjliggjordes helt enkelt av den orsaken att propositionen godtogs utan votering. Härför torde jag icke kunna göras ansvarig. Ej heller torde någon invändning kunna resas mot denna löning från deras sida som önskade se propositionen godtagen i denna punkt, och dit hör, såvitt jag förstått rätt, eder tidning.

Jag tillåter mig avslutningsvis framhålla att pressen fyller en viktig uppgift genom att noggrant följa vad som sker i riksdagen. Huruvida den tjänar sina egentliga uppgifter eller sin egen sak genom att "särskilt inrikta sig" på vissa detaljobservationer utan att sätta dem i sitt rätta sammanhang överlämnar jag helt till eder att avgöra.

Högaktningsfullt
Fritiof Domö
14.7.1948.

Riksdagsman Fritiof Domö,
Grev Turegatan 40, Stockholm.

Jag ber att få påpeka att Dagens Nyheter har vänt sig mot en framställning i Svenska Dagbladet rörande ert deltagande i behandlingen av ifrågavarande tryckfrihetsfråga. Av ert eget brev framgår nu att Svenska Dagbladets framställning varit felaktig och Dagens Nyheters liksom Expressens beskrivning riktig. Jag har ingenting att tillägga.

Högaktningsfullt
Herbert Tingsten

De båda brevens innehåll talar för sig självt. Hr Domö erkände redan vid detta tillfälle privat — vilket han senare gjort offentligt — att Dagens Nyheter, icke Svenska Dagbladet, givit en riktig framställning av hans röstning eller rättare sagt underlåtenhet att rösta i tryckfrihetsfrågan. Att detta erkännande, som vid den angivna tidpunkten var ägnat att kompromettera såväl hr Domö som Svenska Dagbladet, icke antogs vara avsett att publiceras i Dagens Nyheter lär inte kräva någon närmare motivering.

Akademiska examina

Inom stats- och rättsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms högskola avlades på onsdagen jur. kand.-examen av Maud Romander-Hasselgren och Börje Langendorf, Stockholm, Ake Nerby, Lidingö, och Karl-Erik Sunne, Stockholm, statsvetenskaplig-juridisk examen av Hans-Henrik von Rosen, Stockholm.

Teol. lic.-examen har på onsdagen avlagts av fil. dr L. G. Rignell, kr; teol. kand.-examen av S. Bejerfors och G. S. Pettersson, bl. S. O. I. Sarge och G. I. Söderholm, vrml, E. T. O. Ekslund, bld, T. Ellvyn, ög, S. B. Engström och S. G. A. Wenrup, mlm, B. G. Wertelius, vg, B. A. B. Blomquist, G. R. Carlsson, J. H. Himmero, H. G. A. Liedholm, N. K. B. Sjöstrand och E. R. Samuelsson, sm; fil. lic.-examen av G. E. Rudbeck, hh, K. E. Gustafson, bl, I. R. F. Larsson, sm, N. T. E. Bååth, mlm, H. E. Villius, klm, och V. D. Borg, kr; fil. ämbetsexamen av K. G. H. Löof, S. O. Saland och A. E. Palmlund, sm, N. E. Persson, yst, B. A. Johansson, K. Olsson och I. Quiding, mlm, A.-L. Olsson, hb, K. Samuelsson, vg, H. L. Mattsson, bl, och K. G. B. Kristianson, kr;

efterprövning till fil. ämbetsexamen av O. S. P. Gerding, sm, I. M. Persson, kr, B. G. Leide, hb;

statsvetenskaplig fil.-examen av J. F. T. Möller, mlm;

särskild prövning teol. kand.-examen av G. B. Knieding, bl;

fil. kand.-examen av S.-B. Vide, N. Y. A. Andersson, K. M. Johansson, H. Egidius, S. E. Brulin, H. A. Rausing och B. Seltén, ld, A. O. G. Källén och R. Siberg, gb, I. Kleberg, B. A. G. Carlsten, J. F. T. Möller och P.-B. Andersson, mlm, K. O. A. Andersson, mlm, N. A. Andersson, bl, L. E. Lagerroth, kr, W. Bostrém och S. Vadman, vrml, I. Norberg, T. R. Stellenius och O. G. Medelius, hh, samt A. V. Medin, hld.

Reklamfotograferna främst i fototävling

Svenska fotografernas förbunds 58:e årsmöte hölls på onsdagen på Gillet. Nya stadgar antogs, och man diskuterade importfrågor i fråga om fotografisk materiel.

Till centralstyrelse valdes Edv. Welander, Stockholm, ordförande, Curt Göllin, Örebro, vice ordförande, Erik Holmén, sekreterare, Eric Thorell, kassaförvaltare, och K. W. Gullers, ledamot. De tre sistnämnda är från Stockholm. Veteranttecken för 25-årigt medlemskap tilldelades fröken Maja Johansson, Karlskrona.

Hovfotograf Arne Wahlberg demonstrerade brudparsfotografering, och hovfotograf B. Movin-Hermes höll föredrag om ett nytt färgfotograferingsförfarande.

Till den årliga pristävlingen hade inlämnats inte mindre än 50 kollektioner. Reklamfotograferna placerade sig denna gång främst, och fyra silvermedaljer utdelades i denna grupp. Prislistan fick följande utseende:

För porträtt: silvermedalj och Finska fotografernas förbunds vandringspris till hr Rune Hassner och bronsmedalj till hr Enfrid Bogstedt, båda Stockholm, Hedersomnämnanden fick hrr Ernst Karlsson, Mora, Stig Elfvén, Edsbyn, Karl-Gustaf Berglund, Gävle, och Hans Falk, Karlskoga, vilken även fick samma utmärkelse för sina seriebilder. I reklamgruppen utdelades silvermedalj till hr Folke D. Sörvik, Göteborg, Sven Svensson, Sten-Didrik Bellander och fröken Kerstin Bernhard, Stockholm, bronsmedalj till hr Erik Wilkbom, Stockholm.

I gruppen för landskapsbilder fick hr Enfrid Bogstedt, Stockholm, bronsmedalj och Fotografiska föreningens vandringspris. Bronsmedalj tilldelades även hrr Sven Svensson, Stockholm, och Gunnar Sjöstedt, Malmö. Hedersomnämnande fick hr Herman Örnehall, Göteborg, Olav Lystad, Östervik, fröken Lena Böklin, Stockholm, samt hrr Birger Sederberg, Malmö, och Hans Falk, Karlskoga. Fritz Weist & C:ose vandringspris och 300 kr. tilldeldes hr Folke D. Sörvik, Göteborg, för bästa kollektion i hela tävlingen. Andra pris fick hr Sven Svensson och tredje hr Rune Hassner, Stockholm.

Åberg fälldes för 10 skrifter

Med hänvisning till hur man utomlands reagerat inför de av "bokförfalskaren" Einar Åberg i Norrviken spridda ftygbladen med antisemitiskt innehåll bemyndigade stadsfiskal Meijer om högsta möjliga bötesstraff när huvudförhandlingen i tryckfrihetsmålet mot Åberg på onsdagen skulle inför rådhusrätten.

Som försvarande anslöts också att Åberg fortsatt med brevservicen till utlandet även sedan åtalet väckts. Ansvar yrkades på Åberg, som biträddes av jur. kand. Erik Lsson Wahlberg, enligt 3:12 tryckfrihetsförordningen, där det talas om "lögnaktiga uppgifter och förvrängda framställningar till allmänhetens förvillande och förledande". Åberg vidhöll sitt bestridande och vill inte heller gå med på att metala statsvertet 113 kr. som gått åt för Åbergs hämtande till sinnesundersökning, vilken han på sin tid drog sig undan genom att gå under jorden.

I sitt timslånga anförande redogjorde åklagaren för de Åbergska citaten, vilka han betecknade som förlugna och kränkande för individen. Han jämförde dem med vad der Stürmer på sin tid skrev. Åberg har också medgivit att Julius Streicher varit källa i flera fall.

Åberg var också förredd med skrifter och pupper när han började sitt försvarstal. — Mitt valspråk har alltid varit: för fosterlandet — mot judendomen. Det viker jag aldrig från, sade Åberg bl. a. och berättade om hur han studerat judendomen och dess "hot mot mänskligheten" sedan 25 år. Åberg beklagade att han på sin tid inte fick bifall på en framställan att bli åtalad för sina på svenska tryckta skrifter samtidigt som han stod till svars för förargelseväckande beteende.

Åbergs ombud hävdade att Åberg trog sig fylla en vaktfjänst för den svenska kulturen genom sina skrifter. Antisemitismen är omfattad av många kända personer. Åberg har aldrig visat personlig antipati och är ytter, i artig mot judar. Om en ung judisk student kommer in i en fullsatt spärvagn är Åberg den ende som reser sig och ger henne sin plats!

Handläggningen slutade med ett ordbyte mellan åklagaren och Åberg. Den förre ansåg att der Stürmer och Åberg representerar vulgärantisemitismen och betecknade Åberg som synnonym i sitt judehat.

— Jag protesterar omedelbart, ropade Åberg. Jag har aldrig hatat någon människa, men bara sökt upplysa om elände i världen, som måste komma någonstans ifrån.

Juryn bestod av huvudredaktör Ivar Andersson, advokat Hugo Lindberg, justitierådet Gärde, ordförande, advokaterna Sigrid Beckman och Behm, t. f. kammarrådet Per Gavelius, fru Elsa Gullberg, speceriinnehavare Josef Eric Mellin samt trävaruhandlare Carl Wilhelm Rönnlöv.

Juryn besvarade med "ja" tio av de elva frågorna. Endast en av de elva skrifterna ansågs såtlunda icke straffbar. Åberg blev alltså fälld och får sin dom kl. 10 på torsdagen, då rätten utmäter bötesstraffet. Något annat än böter kan inte ifrågakomma enligt det åberopade lagrummet.

God fruktskörd ersätter import

Svenska folket har numera lärt sig äta svensk frukt, vilken är betydligt bättre i smaken än utländsk. Yrcker och vällagrad svensk frukt av god kvalitet är därför mera efterfrågad än utländsk, vilket tidigare inte varit fallet. Det är grosshandlare Helge Jönssen i firman Skånegrönsaker, Jönköping, som yttrar detta.

— I hela landet blir det en god fruktskörd i år, berättar grosshandlare Jönsson. På sina håll blir det till och med rekordskörd. Detta gäller framför allt de tidiga fruktsorterna, medan det däremot inte blir så gott om vinterfrukt. Eftersom någon kalifornisk eller annan amerikansk frukt inte kommer att importeras, får man helt lita till den svenska vinterfrukten, vilken därför torde bli mycket eftersökt. Själva har vi order inne på 2 miljoner kilo svensk vinterfrukt, men kan inte leverera mer än 1.2 miljoner. Vad plockningen beträffar har den ännu inte kommit i gång på allvar, och den mesta frukten är fortfarande på träden. Plockningen av vinterfrukt börjar emellertid vilken dag som helst, och om ett par veckor är fruktplockningen i full gång. (DN, Säffle)

"Västgöta-Bengtsson" jagar döende månsing

"Västgöta-Bengtsson" — folkskollärare Sixten Bengtsson i Skövde — startar på torsdagen i Kiuna en turné genom Sjuhäradsbygden med landsmåls- och folkminnesarkiverade i Uppsala inspelningsbil för att spela in oförfalskade dialekter på grammofonskivor. Turnén kommer att pågå till den 1 oktober och omfatta hela Sjuhäradsbygden samt i den mån tiden medger Falbygden. För dialekterna i Mark har språkforskarna i Uppsala speciellt intresse, varför en stor del av inspelningsarbetet kommer att förläggas dit.

Före 1947 hade inga inspelningar gjorts av västgötadialekter, undantagandes i Göta älv-dalen, berättar hr Bengtsson. I fjol höstas ställdes emellertid en inspelningsbil till förfogande, och jag började då en turné i norra delen av Alvsborgs län från Värmlandsgränsen ned till Vara. Härunder kom jag i kontakt med många goda berättare och fick hundratals skivor med dialekter. Nu är det meningen att ta itu med södra länsdelen.

I somras gjorde hr Bengtsson en provturné utefter Smålands- och Hallandsgränsen och kom då i kontakt med en hel del personer som visade sig behärska de gamla dialekterna. Dessa kommer nu att besökas i och för inspelning.

— Av oskattbart värde skulle det vara att få kontakt med någon person som kan tala det gamla numera utdöda knallesprråket månsing, fortsätter hr Bengtsson. Möjligheterna är inte stora, men jag har fått vissa anvisningar som ger ett om än svagt hopp. Det är en kappkörning med tiden, ty de gamla försvinner snart och med dem de offörfalskade dialekterna. En hel del av dem som jag intervjuade i somras har redan gått ur tiden. (DN, Borås)

Thin Matador är ett nytt, förnämligt blad från Matadorverken. När Ni öppnar den trevliga förpackningen finner Ni ett vackert, kopparfärgat blad, som redan med sitt yttre väcker sympati. Och när Ni sedan provar det, får Ni bevis för att maken till rakblad får Ni leta efter. Ty Thin Matador är

Infra-härdat för största möjliga skärpa
Tunt för största möjliga smidighet
Rostskyddat genom specialbehandling.

A/B MATADORVERKEN, HALMSTAD — SVERIGES STÖRSTA RAKBLADSFABRIK

De vill föra Er talan — *de kan sin sak*

Bertil Ohlin Socialekonom, samhällsreformator, nationalekonom, oppositionsledare.

Yngve Larsson Kommunalpolitisk ledargagman, tidningsman för frihet o. hälsoreformator

Gerda Höjer Ordf. i Internationella Sjuksköterskeförbundet, styrelseledamot i TCO.

Gustaf Kollberg Kunnig representant för affärslivet, direktör för ICA.

Ingrid Gärde Widemar Humor, yrkesskvinna, advokat, anlitad i statliga utredningar,

Folke Nihlfors Tjänsteman, bedrodd förenings-man, redaktör för "Statstjänstemannen",

Ruth Ager Ledande på området för hushålls ärbetets rationalisering, rektor vid Maria Husmoderskola.

Martin Elmblad Hantverkare med egen verkstad, verksam inom idrottsrörelsen, nämndeman.

Gunnar Dalgren Privattanställd tjänsteman, vice ordf. i Folkpartiets Ungdomsförbund.

Ulla Eriksson Överpostexpeditör, revisor i Postiänstemännens förening.

fp FOLKPARTIET

Bryt enpartiväldet - rösta för demokratisk jämvikt med

FOLKPARTIET

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.